

РЕШЕНИЕ

№ 32

гр. Велико Търново, 14.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИЛИЯНА ПОПОВА

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
МАЯ ПЕЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от ГАЛЯ МАРИНОВА Въззивно гражданско дело № 20214000500473 по описа за 2021 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение второ ГПК –въззивно обжалване.

С Решение № 121/4.10.2021 година по гр. д. № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на М. Г. Г. сумата 20 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение за извършено престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК, производството по което е приключило с оправдателна присъда, ведно със законната лихва върху сумата от 26.03.2021 година до окончателното изплащане, на основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Със същото решение е отхвърлена претенцията за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в останалата част до пълния предявен размер като неоснователна и недоказана.

С посоченото решение Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на М. Г. Г. сумата 400 лева – обезщетение за имуществени вреди от незаконно обвинение за извършено престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК, производството по което е приключило с оправдателна присъда, ведно със законната лихва върху сумата от 26.03.2021 година до нейното окончателно изплащане, на основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Със същото решение е отхвърлена претенцията за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в останалата част до пълния предявен размер като неоснователна и недоказана.

С посоченото решение Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на М. Г. Г. сумата 1 082.50 лева –разноски, на основание чл. 10, ал. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

В законния срок е постъпила въззивна жалба от Прокуратурата на Република България чрез прокурор в Окръжна прокуратура Габрово против Решение № 121/4.10.2021 година по гр. д. № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово в частта за присъденото обезщетение за неимуществени вреди. Във въззивната жалба се излага, че обезщетението за неимуществени вреди е завишено – не е съобразено с принципа за справедливост по чл. 52 от Закона за задълженията и договорите. Съставът на Окръжен съд Габрово не е направил преценка на доказателствата, не е проследил осъществяването на всички елементи от фактическия състав на чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – не е изложил мотиви за причинно-следствената връзка между незаконното обвинение и настъпилите вреди в личния, социалния и професионалния живот на ищеца; показанията на свидетелите не са ценени съобразно чл. 172 от ГПК. Присъденото обезщетение не съответства на конкретно претърпените неимуществени вреди.

Отговорността на Прокуратурата на Република България е ангажирана за вреди, търпени за времето от 4.06.2014 година до 26.03.2021 година. Първостепенният съд не е изложил аргументи какви процесуални действия и с какъв интензитет са осъществили органите на Прокуратурата на Република България след образуване на наказателното производство (4.06.2014 година) до 17.05.2017 година, когато ищецът е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК. В недостатъчна степен е съобразено обстоятелството, че независимо от тежестта на обвинението ищецът е бил с най-леката мярка за неотклонение „Подписка“ и други мерки за процесуална принуда не са прилагани спрямо него. Не е отчетена невъзможността за разграничаване на търпените вреди от паралелно водените дисциплинарни проверки и незаконното обвинение. Първостепенният съд е формирал извод за влошаване на физическото и психическото здраве на ищеца без да посочи в какво се изразява то, единствено въз основа на показанията на разпитаните свидетели, без да назначи експертиза и да обсъди приобщената медицинска документация. Съставът на Окръжен съд Габрово не е посочил кои конкретни факти относно икономическата обстановка в страната към момента на търпене на вредите от ищеца (17.05.2017 година – 26.03.2021 година – меродавен период за тяхното определяне) е съобразил при отсъждане на обезщетението за неимуществени вреди. Не е отчетен и факта, че оправдателната присъда сама по себе си представлява морално обезщетяване и компенсира до известна степен търпените страдания.

Направено е искане да се отмени Решение № 121/4.10.2021 година по гр. д. № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово в частта за присъденото обезщетение за

неимуществени вреди и да се постанови друго такова, с което да се намали размера на обезщетението на М. Г. Г. за неимуществени вреди от незаконно обвинение за извършено престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК, присъдено на основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК не е депозиран отговор на въззивната жалба от М. Г. Г..

В съдебно заседание пред Апелативен съд Велико Търново адвокат М.В. – пълномощник на М. Г. Г., оспорва въззивната жалба.

Апелативен съд Велико Търново, след като разгледа жалбата, обсъди доводите на представителите на страните, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на решението, съобразно правомощията си, приема за установено следното:

Производството по гр. д № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово е образувано въз основа на предявени от адвокат М.В. – пълномощник на М. Г. Г., против Прокуратурата на Република България искове с посочено правно основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

В исковата молба се твърди, че на 4.06.2014 година е образувано следствено дело № 37/2014 година на Окръжен следствен отдел при Окръжна прокуратура Габрово (прокурорска преписка № 159/2014 година на Районна прокуратура Габрово). М. Г. Г. е привлечен като обвиняем на 17.05.2017 година и спрямо него е взета мярка за неотклонение „Подписка“ от същата дата. Той е привлечен като обвиняем за тежко умишлено престъпление по смисъла на чл. 83, точка 7 от НК, за което е предвидено наказание лишаване от свобода от две до десет години. През цялото време на разследването – от първоначалното привличане на М. Г. Г. като обвиняем на 17.05.2017 година до постановяване на окончателния съдебен акт на Върховен касационен съд на Република България, той бил с мярка за неотклонение „Подписка“, с която по закон са въведени ограничения в правото на свободно придвижване и е осъществяван контрол от органите на полицията. Проследява се развитието на наказателното производство от внасянето на обвинителен акт в Районен съд Габрово на 1.06.2017 година до постановяването на Решение № 54/26.03.2021 година по наказателно дело № 42/2021 година на Върховен касационен съд на Република България. Изтъква се, че наказателното производство е продължило шест години, десет месеца и двадесет и един дни – от неговото образуване на 4.06.2014 година до приключването му на 26.03.2021 година, което надхвърля разумните срокове.

От началото на образуване на производството ищецът изпитвал страх от евентуалното наказание и последиците в трудовия му, семеен, обществен и здравословен статус. Той търпял неимуществени вреди – негативни емоции, унижаване на неговите чест и достойнство, zlepоставяне на доброто му име пред обществото. Познатите му започнали за избягват контакти с него, променило се отношението на колегите му, авторитетът и

достойнството му били заличени чрез насочената към него наказателна репресия. М. Г. Г. очаквал всеки момент да бъде уволнен от работа, а бил служител на полицията повече от тридесет години. Поради нервното напрежение и тормоз той напуснал работа в органите на МВР. Полагащото му се обезщетение било блокирано чрез запор въз основа на обезпечителна заповед, издадена по гр. дело № 125/2019 година на Районен съд Габрово на 23.10.2019 година, поради което останал без доходи. Тези преживявания се отразили трайно и непоправимо върху физическото и психическото здраве на ищеца. Той започнал да употребява медикаменти за високо кръвно налягане (хипертония). Семейството му също търпяло негативни емоции, психологически терзания и тягостни изживявания. Налице е причинна връзка между претърпените от М. Г. Г. неимуществени вреди, свързани с незаконен тормоз, призовавания, явяване пред следователи, прокурори и в съда, влошения трудов, социален, семеен и здравословен статус и наказателното преследване за посочения период. Той претърпял и имуществени вреди в размер на 800 лева – минималното възнаграждение за един адвокат, 400 лева – пътни разноски, във връзка с воденото наказателно производство. Цитира се съдебна практика.

Направено е искане съдът да постанови решение, с което да осъди Прокуратурата на Република България да заплати на М. Г. Г. сумите: 26 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди; 1 200 лева – обезщетение за имуществени вреди, ведно със законната лихва от 26.03.2021 година до окончателното изплащане на сумите, както и направените по делото разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор на исковата молба от Прокуратурата на Република България, с който се оспорват претенциите.

Пред първостепенния съд представителят на Прокуратурата на Република България оспорва размера на претендираните обезщетения.

Въззивната инстанция като прецени всички събрани по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност направи следните фактически и правни изводи:

Решение № 121/4.10.2021 година по гр. д. № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово е валидно. Същото е допустимо в обжалваната част.

С оглед на изложените в исковата молба обстоятелства и направеното искане, съдът смята, че предявеният от М. Г. Г. против Прокуратурата на Република България иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е с правно основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Съгласно разпоредбата на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е

образувано след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано.

Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице (чл. 4 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди).

При определяне на дължимото обезщетение за незаконни обвинения се изхожда от броя и тежестта на обвиненията; взетите мерки за неотклонение; продължителността на периода, през който са поддържани обвиненията; осъществено ли е ефективно разследване в разумен срок, какви процесуални действия са извършени с участието на пострадалия; поведението на страните и на техните представители, поведението на останалите субекти в процеса; по какъв начин обвиненията са се отразили върху личността на обвиняемия, неговия начин на живот, среда и ценностна система, степента и интензитета на причинените телесни и психични увреждания – физически и душевни болки, други страдания и неудобства, причинено ли е разстройство на здравето, а при трайно увреждане – медицинските прогнози за развитието на заболяването.

Основание за ангажиране на отговорността по чл. 2, ал. 1, точка 3, предложение първо от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е обективният факт, че лицето е обвинено в извършване на престъпление по Наказателния кодекс, за което впоследствие е оправдано. При наличие на тази хипотеза законодателят квалифицира обвинението като незаконно, независимо от обстоятелството, че отделните процесуално-следствени действия са били извършени в съответствие със закона и правомощията на разследващия орган.

Досъдебно производство № 37/2014 година по описа на Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура Габрово е образувано на 4.06.2014 година срещу неизвестен извършител за това, че на 10.01.2014 година в гр. Габрово причинил на Светлин Колев Железаров средна телесна повреда по хулигански подбуди – престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12 от НК, въз основа на депозирана жалба от Светлин Колев Железаров (вх. № 2305/15.01.2014 година по описа на Областна дирекция на МВР Габрово), в която за извършител на деянието се сочи М. Г. Г.. Последният е дал обяснения във връзка с жалбата на 20.01.2014 година, разпитан е като свидетел по досъдебното производство на 7.08.2014 година.

С Постановление от 11.05.2017 година на следовател в Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура Габрово М. Г. Г. е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК по посоченото досъдебно производство и спрямо него е взета мярка за неотклонение „Подписка“.

Въз основа на обвинителен акт против М. Г. Г. на 2.06.2017 година е образувано НОХД № 768/2017 година на Районен съд Габрово. С Присъда № 766/22.12.2017 година по НОХД № 768/2017 година на Районен съд Габрово М. Г. Г. е признат за невинен и оправдан

по подигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК. С Решение № 35/17.05.2018 година по ВНОХД № 30/2018 година на Окръжен съд Габрово е отменена Присъда № 766/22.12.2017 година по НОХД № 768/2017 година на Районен съд Габрово и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на Районен съд Габрово.

Съдиите от състава на Районен съд Габрово са се отвели от разглеждане на новообразуваното НОХД № 649/2018 година по описа на съда и с Определение № 84/22.06.2018 година по КНЧД № 596/2018 година на Върховен касационен съд на Република България делото е изпратено за образуване и разглеждане от Районен съд Севлиево.

С Присъда № 76/18.12.2018 година по НОХД № 252/2018 година на Районен съд Севлиево М. Г. Г. е признат за виновен в извършено престъпление по чл. 133, във връзка с чл. 129, ал. 2, във връзка с ал. 1 от НК; на основание чл. 78а, ал. 1 от НК е освободен от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание глоба в размер на 1 200 лева. С присъдата М. Г. Г. е оправдан по първоначално предявеното му по-тежко обвинение за престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, предложение първо, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК.

С Присъда № 102/3.10.2019 година по ВНОХД № 193/2019 година на Окръжен съд Велико Търново е отменена Присъда № 76/18.12.2018 година по НОХД № 252/2018 година на Районен съд Севлиево, вместо което М. Г. Г. е признат за виновен в извършено престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК и му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от две години, чието изпълнение е отложено на основание чл. 66, ал. 1 от НК за пет години.

С Решение № 247/13.02.2020 година по наказателно дело № 1093/2019 година на Върховен касационен съд на Република България е отменена Присъда № 102/3.10.2019 година по ВНОХД № 193/2019 година на Окръжен съд Велико Търново и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

С Присъда № ПР-76/21.10.2020 година по ВНОХД № 48/2020 година на Окръжен съд Велико Търново е отменена Присъда № 76/18.12.2018 година по НОХД № 252/2018 година на Районен съд Севлиево, вместо което подсъдимият М. Г. Г. е признат за невинен и оправдан по повдигнатото му обвинение по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК.

С Решение № 54/26.03.2021 година по наказателно дело № 42/2021 година на Върховен касационен съд на Република България е оставена в сила Присъда № 76/21.10.2020 година по ВНОХД № 48/2020 година на Окръжен съд Велико Търново.

Изразът „обвинение в извършване на престъпление”, употребен в чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, трябва да се тълкува по-широко за нуждите на специалния деликт, а не в неговия тесен наказателно-процесуален смисъл. В хипотезата на образувано първоначално досъдебно производство срещу

неизвестен извършител при достатъчно данни за осъществено конкретно престъпно деяние и привличането на съответното лице като обвиняем впоследствие, последното търпи вреди от наказателното преследване и в периода от време преди повдигането на обвинение срещу него при условие, че е било единственият субект, който е могъл да извърши престъпното деяние. В тези случаи пострадалият търпи вреди от наказателното преследване от момента, в който е узнал за образуваното наказателно производство.

Досъдебно производство № 37/2014 година по описа на Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура Габрово е образувано на 4.06.2014 година срещу неизвестен извършител за това, че на 10.01.2014 година в гр. Габрово причинил на Светлин Колев Железаров средна телесна повреда по хулигански подбуди – престъпление по чл. 131, ал. 1, точка 12 от НК, въз основа на депозирана жалба от Светлин Колев Железаров (вх. № 2305/15.01.2014 година по описа на Областна дирекция на МВР Габрово), в която за извършител на деянието се сочи М. Г. Г.. Последният е дал обяснения във връзка с жалбата на 20.01.2014 година, разпитан е като свидетел по досъдебното производство на 7.08.2014 година.

С оглед на изложеното и данните по приложеното досъдебно производство, настоящият състав смята, че началният момент на осъществено спрямо М. Г. Г. наказателно преследване е 4.06.2014 година – наказателното производство е образувано въз основа на подадена жалба за извършено деяние от него и това му е било известно. Несъстоятелна е тезата на представителя на Прокуратурата на Република България, че отговорността на последната може да се ангажира от момента на привличането на М. Г. Г. като обвиняем, което е станало на 11.05.2017 година – почти три години след образуване на досъдебното производство. Първостепенният съд е аргументирал подробно заключението си за началния момент, от който следва да се ангажира отговорността на Прокуратурата на Република България. Наказателното производство спрямо М. Г. Г. е приключило с постановяването на Решение № 54/26.03.2021 година по наказателно дело № 42/2021 година на Върховен касационен съд на Република България, с което е оставена в сила Присъда № 76/21.10.2020 година по ВНОХД № 48/2020 година на Окръжен съд Велико Търново. Общата продължителност на наказателното преследване спрямо М. Г. Г. е шест години, девет месеца и двадесет и един дни. Фактът на воденето на наказателно производство, което не е завършило с осъдителна присъда, ангажира отговорността на Прокуратурата на Република България.

Процесуален субституент на държавата по исковете с правно основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди е Прокуратурата на Република България (Тълкувателно решение № 5/15.06.2015 година по тълкувателно дело № 5/2013 година на ОСГК на Върховен касационен съд на Република България). Ирелевантно е дали други правозащитни органи и в каква степен са допринесли за увреждането. Отговорността е обективна. Без значение е дали отделните действия, осъществени в хода на производството, са били законосъобразни и обосновани, какво е било вътрешното убеждение на съответните длъжностни лица, наличието или липсата на вина на последните.

Отговорността по чл. 2, ал. 1, точка 3, предложение първо от Закона за отговорността на държавата и общините възниква при кумулативната даденост на следните предпоставки: повдигане на обвинение на лице за извършено престъпление; приключване на наказателното производство с оправдаване на лицето по обвинението, което му е повдигнато. Прокуратурата на Република България като процесуален субституент на държавата не може да се освободи от отговорност при установяване, че нейните служители са действали добросъвестно при постановена оправдателна присъда. Основанията за отпадане или намаляване на отговорността са регламентирани в чл. 5 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, каквито доводи не са наведени в процеса.

Към момента на образуване на наказателното производство М. Г. Г. не е бил осъждан.

Пред първостепенния съд са разпитани свидетелите С. К. Д., Х. П. Г.-Г.а (съпруга на М. Г. Г.), Х. Б. Д., Е. П. П. за отражението на воденото наказателно производство спрямо М. Г. Г. в неговия професионален и личен живот, на здравословното му състояние; промяната на отношението на негови колеги и приятели; отрицателните му емоционални преживявания. Показанията на свидетелите не се опровергават от други доказателства по делото, поради което няма основание да не се кредитират от съда.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието „справедливост” като морално-етично такова включва „съотношението между деянието и възмездиято, достойнството на хората и неговото възнаграждаване, правата и задълженията”.

Обстоятелствата, които са от значение за размера на обезщетението са: тежестта на престъплението, за което е било повдигнато незаконно обвинение; продължителността на незаконното наказателно преследване; интензитета на мерките за процесуална принуда; броят и продължителността на извършените с участието на лицето процесуални действия; начинът, по който обвинението се е отразило върху пострадалия с оглед личността му и начина на живот; рефлектирало ли е обвинението върху професионалната реализация на пострадалия, на общественото доверие и социалните му контакти; последиците в личната му емоционална сфера, неговото здравословно състояние и други фактори, преценявани съобразно конкретните данни за всеки отделен случай; икономическите условия в страната и жизненият стандарт на населението за съответния период, като се съблюдава принципа за пропорционалност между претърпените от пострадалия неимуществени вреди и паричното им възмездяване.

Престъплението по чл. 131, ал. 1, точка 12, във връзка с чл. 129, ал. 2 от НК е тежко по смисъла на чл. 93, точка 7 от НК – предвидено е наказание лишаване от свобода от две до десет години. Към момента на образуване на наказателното производство М. Г. Г. е заемал ръководна длъжност в системата на Министерство на вътрешните работи. Спрямо него на 11.05.2017 година е взета мярка за неотклонение „Подписка“. В хода на досъдебното и съдебните производства М. Г. Г. е участвал в множество процесуално-следствени действия.

Наказателно преследване е дейност, която по своето естество оказва негативно въздействие върху психиката на съответното лице, рефлектира неблагоприятно върху отношенията му с неговите близки, приятели, колеги.

Вследствие напрежението и несигурността във връзка с воденото спрямо него наказателно производство М. Г. Г. започнал да вдига кръвно налягане и при зачестяване на кризите е насочен от Медицинската служба при Областна дирекция на МВР Габрово към личния лекар, който му предписал медикаменти за постоянен прием (показания на свидетелите С. К. Д., Х. П. Г.-Г.а). Свидетелката С. К. Д., работила като медицинска сестра в Областна дирекция на МВР Габрово, сочи че хипертонията при М. Г. Г. е породена от психическо напрежение. Липсват данни за заболявания на М. Г. Г., предхождащи наказателното производство. Отражението на последното върху здравословното състояние на М. Г. Г. се установява от показанията на разпитаните по делото свидетели, вписването в Дневника за амбулаторни прегледи, макар в последния да не са отразявани констатациите, извършени на терен.

Преди инициране на наказателното производство спрямо него М. Г. Г. бил много лъчезарен, спокоен и уравновесен човек, добър професионалист (свидетелят Х. Б. Д.), а след това станал по-затворен, потиснат, по-малко инициативен в работата си, не спял пълноценно, получавал сърцебиене (свидетелите Х. П. Г.-Г.а, Е. П. П.). Във връзка със случая, за който е образувано наказателното производство, по отношение на М. Г. Г. са извършени и две дисциплинарни проверки (свидетелите Х. Б. Д., Е. П. П.). С течение на времето част от колегите на М. Г. Г. започнали да проявяват негативно отношение спрямо него, подчинените му не изпълнявали безусловно неговите разпореждания, пряката му работа се влошила (свидетелите Х. Б. Д., Е. П. П., С. К. Д.). Проблемите в работата и здравословното му състояние мотивирали М. Г. Г. да напусне системата на Министерство на вътрешните работи, в която работел от години, през месец ноември 2019 година (свидетелите Х. П. Г.-Г.а – „Напусна полицията след като го привлякоха като обвиняем, за него стана трудно да работи в системата и отделно здравословно не се чувства добре, започна да ходи на доста профилактични прегледи и прецени, че е по-добре да напусне системата.“, Х. Б. Д. – „Сподели, че не може да издържа повече, здравословното му състояние се влошава и предпочита да напусне, за да остане що-годе здрав, основната причина е делото.“). М. Г. Г. споделил със свидетелката С. К. Д., че „...това напрежение му идва в повече от делата, чувства се онеправдан, че той, който защитава гражданите, да бъде по този начин мачкан и унизяван“.

Минималната работна заплата за страната от образуване на наказателното производство до постановяване на Решение № 54/26.03.2021 година по наказателно дело № 42/2021 година на Върховен касационен съд на Република България е както следва: 2014 година – 340 лева, 2015 година – 360 лева, 380 лева, 2016 година – 420 лева, 2017 година – 460 лева, 2018 година – 510 лева, 2019 година – 560 лева, 2020 година – 610 лева, 2021 година – 650 лева.

Въз основа на изложеното, съдът приема, че по време на наказателното производство М. Г. Г. е изпитвал притеснения поради обстоятелството, че е обвинен за деяние, които не е извършил, и несигурност от това по какъв начин ще приключи делото. При обвинение за извършено престъпление, за което впоследствие съответното лице е оправдано, вредата за привличения като обвиняем е налице, тъй като се засяга основно човешко право – правото на чест и достойнство. Незаконното обвинение спрямо М. Г. Г. е станало достояние на негови колеги и познати, отразило се е на здравословното му състояние. Неимуществените вреди нямат стойностно изражение и не подлежат на аритметично изчисляване. Следващото се за тях обезщетение се отсъжда въз основа на принципа на справедливостта в съответствие с формираното вътрешно убеждение на съда. При определяне на обичайните вреди според общовалидния обществен критерий за справедливост съдът не изхожда от субективни виждания, а отчита общите схващания на съответния етап от общественото развитие, като възмездява по-тежките по характер и степен увреждания с по-големи по размер обезщетения. Неимуществените вреди от незаконно обвинение обхващат не само отрицателните психически преживявания на увредения, но и обективното по своята същност лишаване от блага и ценности, към които всяка личност се стреми. Справедливостта като законов критерий за определяне на паричния еквивалент на моралните вреди, включва освен тяхната общовалидна значимост за всяко човешко същество и конкретни факти, свързани със стойността, която те са имали за личността на пострадалия. Индивидуално причинените вреди се определят в съответствие с установените по делото факти. В случая се доказва, че неимуществените вреди, претърпени от М. Г. Г., са над обичайните такива. Постановяването на осъдителна присъда преди окончателното оправдаване на М. Г. Г. обуславя по-висок интензитет на увреждането и рефлектира върху размера на дължимото обезщетение. Несъстоятелна е тезата на представителя на Прокуратурата на Република България, че оправдателната присъда възмездява морално потърпевшия. Подобен ефект има присъждането на обезщетение по чл. 2, ал. 1, точка 3, предложение първо от Закона за отговорността на държавата и общините.

С оглед установените по делото обстоятелства и значението им за размера на обезщетението за неимуществените вреди, социално-икономическите условия и стандарта на живот в страната към релевантния момент (периода на увреждането), съдът приема, че 20 000 лева е справедливо по размер обезщетение, което ще репарира претърпените от М. Г. Г. неимуществени вреди. С обезщетението се цели да се възстанови психическото, емоционално и психологическо равновесие на пострадалото лице, а не да се поправят вредите. Моралните вреди са индивидуални и паричното обезщетение за същите трябва да съответства на необходимото за тяхното преодоляване. Посоченият размер на обезщетението е адекватен на доказаните в случая неимуществените вреди и е отражение на обществената оценка на засегнатите нематериални блага. Не са налице предпоставки за определяне на обезщетение в по-нисък размер от посочения. Само по себе си осъждането също има ефект на възмездяване, а като база за определяне на паричния еквивалент на причинените неимуществени вреди следва да се имат предвид и икономическият растеж, стандартът на живот, среднестатистическите показатели за доходите и покупателните

възможности в страната към датата на деликта.

С оглед на изложеното, съдът намира, че предявеният от М. Г. Г. против Прокуратурата на Република България иск с правно основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е основателен и доказан до размер на 20 000 лева.

Доводите на представителя на Прокуратурата на Република България за допуснати нарушения от първостепенния съд са неоснователни. Съставът на Окръжен съд Габрово е обсъдил поотделно и в съвкупност релевантните факти при определяне на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, предпоставките за ангажиране на отговорността на Прокуратурата на Република България по чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди и е направил обосновани заключения.

Крайните изводи на въззивната инстанция за иска с правно основание чл. 2, ал. 1, точка 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди съвпадат с тези на първостепенния съд. Решение № 121/4.10.2021 година по гр. д. № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово в обжалваната част е правилно – не е допуснато нарушение на императивни материалноправни норми от първостепенния съд, във въззивната жалба не са изтъкнати пороци, обуславящи неговата неправилност, поради което на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК следва да се потвърди.

М. Г. Г. не е претендирал за разноски, а и такива не са направени пред въззивната инстанция, поради което не следва да се присъждат.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Апелативен съд Велико Търново

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 121/4.10.2021 година по гр. д. № 173/2021 година на Окръжен съд Габрово *в обжалваната част*.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му при наличие на предпоставките по чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____